

98/06

Kontrolní závěr z kontroly „Hospodaření s prostředky zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorových vozidel“

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1998 pod číslem 98/06. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Josef Pohl.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s prostředky zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla. Kontrolovaným obdobím byly roky 1996 a 1997.

Kontrolu provedla skupina kontrolujících z odboru školství a kultury NKÚ a skupiny kontrolujících z oblastních odborů NKÚ Mladá Boleslav, Kutná Hora, Liberec, Ústí nad Labem, Sokolov, Plzeň, Strakonice, České Budějovice a Třebíč.

Kontrolovanými osobami byly:

- A. Ministerstvo financí (dále jen „MF“),
- B. Ministerstvo vnitra (dále jen „MV“),
- C. Česká pojišťovna a. s. (dále jen „ČP“).

Námítky proti kontrolním protokolům podalo MF a ČP. Námítky byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námitkách.

Odvolání proti rozhodnutí o námitkách podaly ČP a MF. Odvolání byla vypořádána usneseními senátu NKÚ ze dne 7. 10. 1998.

S e n á t NKÚ (ve složení: Ing. Josef Pohl - předseda, JUDr. František Bárta, JUDr. Jiří Drábek, Mgr. Marie Hošková, Ing. Jana Krejčová, MVDr. Rudolf Němeček, Ing. Ladislav Zeman - členové) na svém zasedání dne 16. 10. 1998

s c h v á l i l usnesením č. 98/06/377
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I.**Úvod do kontrolované problematiky**

Právní úprava zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla (dále jen „zákonné pojištění“) vyplývá z ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 12/1997 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Na základě tohoto zákona, kterým bylo zrušeno vládní nařízení č. 54/1953 Sb., o provozu na silnicích, provádění zákonného pojištění řídí a kontroluje MF, které je současně orgánem státního dozoru na úseku pojišťovnictví.

Orgán státního dozoru je ve smyslu § 26 zákona ČNR č. 185/1991 Sb., o pojišťovnictví, zmocněn stanovit vyhláškou rozsah a podmínky zákonného pojištění a určit pojišťovnu, která je bude provozovat. Podle vyhlášky

MF ČR č. 492/1991 Sb., kterou se stanoví rozsah a podmínky zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla, ve znění pozdějších předpisů, určilo MF s účinností od 29. 5. 1991 k vykonávání zákonného pojištění Českou pojišťovnu, státní podnik.

Česká pojišťovna, státní podnik, byla privatizována na základě schváleného privatizačního projektu převodem do právní formy akciové společnosti ke dni 1. 5. 1992 se základním jměním 1,7 mld. Kč. Položky účelových pojistných fondů sloužících ke krytí závazků pojišťovny, vytvořené ve výši 45 mld. Kč, nebyly předmětem privatizace.

Ke zjištění vozidel, za která má být pojistné placeno, bylo provedeno porovnání s registrací vozidel v Centrálním registru vozidel vedeném MV. Podle zákona ČNR č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, vede MV evidenci a statistiky potřebné pro plnění svých úkolů. Součástí evidencí je i Centrální registr vozidel, z něhož vypracovává statistické přehledy o složení a počtech vozidel.

II.**Systémové nedostatky a charakteristika nejdůležitějších kontrolních zjištění****A. Systémové nedostatky**

V agendě zákonného pojištění nejsou k dispozici potřebné údaje, na jejichž podkladě by mohla být provedena účinná kontrola správnosti výše plateb pojistného, a proto nelze zjistit, zda pojistné bylo zapláceno za všechna vozidla a ve správné výši. Tento nežádoucí stav byl mj. způsoben tím, že:

- a) MF dostatečně nezabezpečilo spolupráci s MV v oblasti týkající se poskytování evidenčních dat o vydaných státních poznávacích značkách (dále jen „SPZ“) a o držitelích a vlastnících motorových vozidel. ČP proto neprováděla kontrolu, zda bylo pojistné zapláceno za všechna vozidla. Dále nebyla ČP stanovena výslovně povinnost vymáhat nezaplacené pojistné;
- b) kontrolu úhrad pojistného provádějí orgány Policie ČR pouze namátkově při kontrolách silničního provozu anebo při přihlašování vozidel do evidence. Na pobočkách ČP bylo zjištěno, že Policie ČR v kontrolovaném období předala ČP hlášení týkající se nezaplacení pojistného v zanedbatelném počtu;
- c) ČP neověřuje, zda jí bylo pojistné zapláceno za všechna vozidla a ve správné výši, neboť nemá údaje z Centrálního registru vozidel. Při platbách pojistného pře-

vodem z účtu plátce nezjistí, za které vozidlo byla platba provedena, neboť v bankovních výpisech není uváděna SPZ. Ve smlouvách s peněžními ústavy si nevymínila, že u plateb týkajících se zákonného pojištění bude uváděna SPZ. Kontrolu správnosti zaplacení pojistného ČP provádí až při ohlášení pojistných událostí;

- d) Kontrolou bylo zjištěno, že pojistné není placeno za všechna vozidla a část došlých plateb evidovaných u ČP nelze identifikovat. Z orientačního porovnání počtu a druhu vozidel vedených v Centrálním registru vozidel s údaji o přijatém pojistném vyplývá, že např. v roce 1996 nebyla zaplacena ČP částka cca 1 mld. Kč.

B. Charakteristika nejdůležitějších kontrolních zjištění

- MF nestanovilo ČP povinnost odděleného účtování prostředků ze zákonného pojištění od ostatních druhů komerčních pojištění. Dále MF nezajistilo, aby výnosy z dočasně volných finančních prostředků zákonného pojištění použila ČP k doplnění prostředků rezerv. Výnosy v letech 1993 - 1997 (podle výpočtů vycházejících z podkladů ČP a MF se jedná o částku cca 1 mld. Kč) tedy zůstávaly ve prospěch celkového hospodaření akciové společnosti. Přitom ČP od roku 1997 neodůvodněně požaduje ze státního rozpočtu částku 4,7 mld. Kč na pokrytí odhadovaných budoucích závazků ze zákonného pojištění (viz bod 1 Vyhodnocení).
- ČP tvoří rezervy na pojistné události, které jsou nahlášeny (v roce 1997 ve výši 6,1 mld. Kč), a na události, které mohly do konce kalendářního roku nastat (v roce 1997 ve výši 1,1 mld. Kč). Vyhláška MF ČR č. 492/1991 Sb. stanoví, že pojištěný je povinen pojišťovně událost nahlásit do 15 dnů. Na tuto dobu by měly být rezervy na neohlášené události tvořeny podle vyhlášky. ČP vypočítala tyto rezervy na období 54 dnů, namísto stanovených 15 dnů, tj. na období 3,6krát delší. Tyto rezervy ČP jednorázově zaúčtovala do roku 1997. Tím výrazně ovlivnila celkový výsledek svého hospodaření ve vykazovaném období a zvýšila nároky na úhradu jí předpokládaného deficitu z titulu zákonného pojištění ze státního rozpočtu.
- Pobočky ČP ve značné míře využívaly ustanovení § 25 vyhlášky MF ČR č. 492/1991 Sb. k upuštění od vymáhání případů postizitelných podle § 11 téže vyhlášky. Dále upouštěly i od vymáhání nedoplatek pojistného a sankčních poplatků, což ovlivňovalo vyšší disponibilních prostředků zákonného pojištění.
- Česká pojišťovna, státní podnik, zavedla v roce 1991 „správní poplatek“ za vystavení tzv. zelené karty jako potvrzení o zaplacení zákonného pojištění při cestách do zahraničí. Vyhláška MF ČR č. 492/1991 Sb. nepřipouští inkaso jakýchkoli jiných poplatků kromě plateb pojistného zákonného pojištění.

III.

Kontrolou zjištěné skutečnosti

A. Ministerstvo financí

- MF nesplnilo povinnost danou ustanovením § 24 zákona ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, kde je uvedeno:**

„Ministerstva pečují o náležitou právní úpravu věcí patřících do působnosti České republiky; ...“

- MF nedalo do souladu ustanovení § 3 odst. 1 vyhlášky MF č. 52/1994 Sb., kterou se stanoví tvorba, použití a způsob umístění prostředků technických rezerv pojišťovny, s opatřením FMF č. j. V/2 - 25 430/1992 ze dne 12. 12. 1992, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro pojišťovny, ve znění opatření MF ČR č. j. 282/58 850/1995 (dále jen „účtová osnova“). Podle citované vyhlášky jsou pojistné události zlikvidované, ale v běžném účetním období neuhrazené rezervami. V účtové osnově je uvedeno, že tato plnění se účtují jako závazek. V důsledku toho mohla být v rezervách ČP zařazena i pojistná plnění, která jsou podle účtové osnovy závazkem.
 - Zákonem č. 244/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon ČNR č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, bylo stanoveno, že z rezerv v pojišťovnictví se pro účely zjištění základu daně z příjmů uznává tvorba rezerv ve výši max. 60 % z předepsaného pojistného. U zákonného pojištění nejsou uzavírány pojistné smlouvy a o předpisu pojistného se neúčtuje. Zákon tak umožňuje vypočítávat tvorbu rezervy, která je výdajem (nákladem) na dosažení, zajištění a udržení příjmů z nekontrolovatelného základu. K naplnění citovaného zákona MF nezabezpečilo speciální úpravu u zákonného pojištění v souvislosti s uznáním výše tvorby rezervy pro daňové účely.
- MF důsledně nepostupovalo podle ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 12/1997 Sb., kde je uvedeno:**
„Ministerstvo financí řídí a kontroluje provádění zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla.“
 - MF nezabezpečilo, aby výnosy z rozdílu mezi přijatým pojistným a vyplaceným pojistným plněním, který ČP vykazuje od roku 1992 do roku 1997 ve výši 2 502 824 tis. Kč, byly účtovány ve prospěch zákonného pojištění. V současnosti tak zůstávají výnosem akciové společnosti, která poskytuje i ostatní druhy komerčních pojištění;
 - MF dostatečně nezabezpečilo spolupráci s MV v oblasti týkající se poskytování údajů z evidence o vydaných SPZ a přístupu ČP k evidenci držitelů a vlastníků motorových vozidel. V důsledku toho značná část pojistného zůstává nezaplacena;

- c) MF neurčilo ČP způsob vykazování správních a režijních nákladů a nákladů na likvidaci pojistných událostí vznikajících ČP při provádění zákonného pojištění a nestanovilo jejich výši;
- d) vyhláška MF ČR č. 492/1991 Sb. nestanovuje povinnost vedení odděleného účtování o zákonném pojištění od ostatních druhů komerčních pojištění, přestože jde o pojištění se vztahem na rozpočtové prostředky státu;
- e) MF dostatečně nezabezpečilo systémovou kontrolu zaplaceného pojistného za vozidla podléhající zákonnému pojištění a nestanovilo povinnost vymáhat nezaplacené pojistné.

3. MF porušilo ustanovení § 54 odst. 1 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, kde je mj. uvedeno:

„Výdaje na zákonné pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem motorových vozidel rozpočtových organizací, okresních úřadů a obcí, uhrazuje ministerstvo financí.“

MF za vozidla rozpočtových organizací, okresních úřadů a obcí (dále jen „RO, OkÚ a obcí“) pojistné v letech 1992 - 1997 nehradilo. Namísto toho nesprávně poskytlo ČP zúčtovatelné zálohy na předpokládané škody. MF nemá přehled o počtu a druhu vozidel těchto organizací, ani si tyto údaje od správců příslušných kapitol ve smyslu § 27 zákona č. 2/1969 Sb. nevyžádalo.

4. MF nedodrželo ustanovení § 3 odst. 2 písm. d) vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., kde je mj. uvedeno:

*„Jako správce kapitoly ústřední orgán především ...
d) usměrňuje a kontroluje hospodaření s rozpočtovými prostředky v rámci kapitoly ...“*

MF neoprávněně vyplácí ČP zúčtovatelné zálohy na škody způsobené vozidly RO, OkÚ a obcí. ČP ve vyúčtování záloh nedokládá, na jaké pojistné události byla záloha spotřebována a v jaké výši. MF tak v letech 1992 až 1997 poskytlo ze státního rozpočtu prostředky ve výši 121 120 761 Kč, aniž by ověřilo, zda byly použity v souladu s § 11 odst. 1 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), tj. k danému účelu a v příslušném rozpočtovém roce.

B. Ministerstvo vnitra

1. MV nedodrželo ustanovení § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 12/1997 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Ministerstvo ...

c) stanoví vyhláškou podrobnosti evidence silničních vozidel, ...“

Do doby kontroly nesplnilo MV povinnost vyplývající z uvedeného ustanovení a nevydalo vyhlášku, která by upravila evidenci vozidel. Členění vozidel vedených v Centrálním registru vozidel neodpovídá v některých případech skupinám vozidel z hlediska sazeb pojistného uvedených ve vyhlášce MF ČR č. 492/1991 Sb. Dále v Centrálním registru vozidel není možné identifikovat vozidla RO, OkÚ a obcí a některá vozidla v něm nejsou registrována vůbec.

2. V ustanovení § 24 odst. 1 vyhlášky MF ČR č. 492/1991 Sb. je uvedeno:

„Orgány příslušné pro přihlašování motorových vozidel do evidence, pro provádění kontroly silničního provozu a pro vyšetřování dopravních nehod zjišťují, zda poslední splatné pojistné za zákonné pojištění bylo řádně a včas zaplacené a na zjištěné závady upozorňují pojišťovnu.“

Kontrola vozidel RO, OkÚ a obcí, za něž má pojistné platit stát, je při vyšetřování dopravních nehod a při silničních kontrolách problematická, neboť řidič motorového vozidla těchto organizací nemůže stanovený doklad o zaplacení pojistného kontrolnímu orgánu předložit.

C. Česká pojišťovna a. s.

1. ČP umožnila plátcům pojistného v rozporu s ustanovením § 16 odst. 1 a 2 vyhlášky MF ČR č. 492/1991 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Pojistné se platí bez vyzvání převodem z účtu vedeného u peněžního ústavu nebo poštovní poukázkou zvlášť za každé motorové vozidlo Při placení pojistného převodem z účtu vedeného u peněžního ústavu se platí zvlášť za každé motorové vozidlo, jestliže pojištěný nemá více než 50 motorových vozidel. V dokladu o zaplacení pojistného musí být uvedena státní poznávací značka motorového vozidla, za které se platí pojistné ...

Pojistné se platí na účet té organizační jednotky pojišťovny, v jejímž obvodu je motorové vozidlo v evidenci ...“

platit pojistné v hotovosti a jako doklad o zaplacení pojistného vydávala „potvrzení o zaplacení úhrady v hotovosti“ a přijímala platby hromadným příkazem i v případech, kdy pojištěný měl méně než 50 vozidel. Dále pobočkám umožnila přijímání plateb i za vozidla, která do jejich obvodu nenáležela, aniž by platby mezi pobočkami přeúčtovala.

Při platbě pojistného převodem z účtu není v bankovním výpisu uvedena SPZ. Ve smlouvách s peněžními ústavy si pobočky ČP nevymínily požadavek na uvádění SPZ u plateb týkajících se zákonného pojištění. Rovněž soupisy se specifikacemi vozidel v některých případech neobsahují SPZ. Identifikace došlých plateb a posouzení správnosti úhrady pojistného se tak staly neproveditelnými.

2. ČP nedodržela ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, kde je mj. uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování...“

tím, že nepostupovala v souladu s ustanoveními odst. 9 čl. VII účtové třídy 3 a odst. 7 čl. X účtové třídy 3 přílohy č. 2 účtové osnovy, kde je uvedeno:

„Na účtu 369 se účtují ty závazky, které nelze zaúčtovat na jiných účtech účtové skupiny 36 ...“

„Na účtech 397 nebo 398 se účtují při sestavování účetní závěrky položky, které nelze vyúčtovat jako obvyklé pohledávky nebo závazky z důvodu jejich dohadné výše.“

ČP nevede v účetnictví zúčtovatelné zálohy poskytnuté MF na škody způsobené vozidly RO, OkÚ a obcí jako zálohu, ale jako přijaté pojistné v účtové třídě 6 - Výnosy, přestože se nejedná o úhradu pojistného.

ČP nesprávně účtuje o předpokládaném deficitu vyčísleném na částku 4 678 476 tis. Kč, jehož úhradu požaduje proplatit ze státního rozpočtu, na účtu třídy 2 - Majetek. Tato částka není majetkem ČP.

3. ČP porušila ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., kde je uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

ČP při předčasném ukončení výplat náhrad za ztrátu na výdělků, z důvodu úmrtí příjemce, neoprávněně ponechala v letech 1992 - 1997 ve 303 případech nespotřebované kapitalizované hodnoty důchodů ve výši celkem 16 654 694 Kč na účtu 442 - Rezerva životních pojištění a nepřevedla je zpět do zákonného pojištění.

4. ČP nedoložila naplnění ustanovení § 9 odst. 1 vyhlášky MF ČR č. 492/1991 Sb., kde je mj. uvedeno:

„Pojišťovna je povinna plnit do 15 dnů po skončení šetření ... Šetření je skončeno, jakmile pojišťovna s poškozeným dohodla výši náhrady škody.“

Pobočky ČP z důvodu neexistence písemné formy dohody o výši náhrady škody z pojištění neprokázaly, kdy k této dohodě došlo a kdy bylo skončeno šetření.

5. V ustanovení § 19 odst. 1 a 2 vyhlášky MF ČR č. 492/1991 Sb. je mj. uvedeno:

„Nebylo-li pojistné zapláceno včas, zvyšuje se o 20 % roční sazby pojistného za každý i započatý kalendářní měsíc prodlení ...“

„V prodlení s placením pojistného je i ten, kdo zaplatil nižší pojistné, než je stanoveno touto vyhláškou.“

Pobočky ČP upouštěly od vymáhání nedoplateků dlužných částek a zvýšeného pojistného v případech, kdy:

- plátce byl z důvodu zaplacení nižšího pojistného v prodlení s placením,

- dlužník zaplatil plné pojistné až po dni splatnosti a následně nezaplatil stanovenou sankci v měsíci, kdy byla sankce pro stanovení dlužné částky vypočtena,
- dlužník upomínkou požadovaný doplatek základní sazby s odpovídajícím zvýšením zaplatil až v následujících měsících po vypočtení dlužného pojistného.

Kromě toho pobočky ČP ve značné míře využívaly ustanovení § 25 vyhlášky MF ČR č. 492/1991 Sb. a upouštěly od vymáhání náhrady částek navržených k postihům. ČP tak nevyužívala možnosti dané ustanovením § 11 téže vyhlášky, podle něhož má ČP právo na náhradu částek, které vyplatila z důvodů tam uvedených.

6. Při kontrole byla zjištěna odchýlná úprava interní směrnice ČP od obecně závazných právních předpisů.

V § 38 odst. 3 písm. a) vyhlášky FMV č. 99/1989 Sb., o pravidlech provozu na pozemních komunikacích (pravidla silničního provozu), ve znění pozdějších předpisů, je účastníkům dopravní nehody stanovena povinnost neprodleně ohlásit nehodu, při které došlo k usmrcení, zranění nebo škodě, která zřejmě převyšuje 1 000 Kč.

Poruší-li pojištěný tuto povinnost, má proti němu ČP podle ustanovení § 11 odst. 2 vyhlášky MF ČR č. 492/1991 Sb. právo na náhradu až do poloviny částek, které vyplatila.

V rozporu s tímto ustanovením ČP stanovuje v pracovní směrnici, že při nesplnění oznamovací povinnosti nebude postih uplatňován, kde:

- škoda na věci nepřevyšuje částku 5 000 Kč,
- částka na opravu převyšuje 5 000 Kč, ale nedosáhne částky 6 000 Kč.

7. V některých spisech pojistných událostí chyběly přeepsané náležitosti a byly zjištěny případy nedodržování interních směrnic tím, že:

- chyběly údaje k identifikaci a ohodnocení poškozeného vozidla,
- u fotografií poškozených vozidel chybí datum, kdy byl snímek pořízen, někdy i SPZ a označení, o jaké vozidlo se jedná a ke kterému škodnímu případu bylo vozidlo fotografováno,
- doklady ve spisech pojistných událostí nejsou chronologicky řazeny a v některých případech chybí číslování (není tedy zřejmé, zda jsou doklady kompletní),
- v dotazníku pro poškozeného někdy chyběl údaj, zda poškozený je plátcem DPH; z toho důvodu nebylo možné ověřit správnost výplaty pojistného plnění z hlediska odpočtu DPH.

8. ČP vybírala „správní poplatek“ za vystavení tzv. zelené karty jako potvrzení o zaplacení zákonného pojištění při cestách do zahraničí. Oprávněnost vybírání poplatku za vystavení tohoto dokladu nebyla obecně závazným právním předpisem upravena.

Tento poplatek ČP vybírala přesto, že z vyhlášky MF ČR č. 492/1991 Sb. nevyplývá oprávněnost inkasa jakýchkoliv jiných poplatků kromě plateb pojistného zákonného pojištění a v § 1 odst. 1 písm. a) bod 1 a 2 této vyhlášky je mj. uvedeno:

„Zákonné pojištění ... vykonává Česká pojišťovna, akciová společnost ..., a vztahuje se ... na odpovědnost za škodu provozovatele i řidiče motorového vozidla ...

a) ... a týká se jeho odpovědnosti za škodu způsobenou provozem tuzemského motorového vozidla

1. v České republice;

2. v ostatních evropských státech, v Maroku, Tunisku, Iráku, Íránu a Izraeli; ... “

Zeměpisný rozsah působnosti zákonného pojištění je přesně vymezen, a to, že existenci zákonného pojištění je třeba prokazovat v těchto zemích jiným dokladem, než je uvedeno v § 23 odst. 2 vyhlášky MF ČR č. 492/1991 Sb., neopravňovalo ČP k vybírání poplatku. V roce 1998 ČP za vystavení zelené karty již poplatek nevybírání, neboť (dle sdělení ČP) jsou náklady na vystavení zelené karty v roce 1998 již zahrnuty do nákladů, které se vážou se zákonným pojištěním. Dle sdělení MF však poplatek za vystavování zelené karty v kalkulacích sazeb pojistného v roce 1998 není zahrnut.

Vyhodnocení:

1. MF vydalo prohlášení, ve kterém uznává zaúčtování pohledávky ČP vůči státnímu rozpočtu v roce 1997 ve výši 4,7 mld. Kč. V prohlášení se mj. uvádí, že MF je připraveno v případě nutného řešení předložit způsob úhrady ČP ke schválení vládě. Kontrola NKÚ zjistila, že pohledávka představuje odhadované budoucí závazky ČP vůči poškozeným v horizontu až několika desítek let. Uvedená částka nebyla MF hodnověrně prověřena, neboť prostředky rezerv vytvořené ze zákonného pojištění nejsou v účetnictví ČP vedeny odděleně a jejich výši je možné prokázat až při ukončení zákonného pojištění v případě nedostatečnosti zdrojů pro pokrytí závazků ČP vůči poškozeným. Jedním z předpokladů k ověření nedostatečnosti zdrojů je i oddělení účtování prostředků rezerv ze zákonného pojištění od prostředků komerčního pojistného.

Vzhledem k tomu, že požadovaná částka není jednoznačně doložena, je požadavek na její vyplacení ze státního rozpočtu v roce 1998 neodůvodněný.

2. ČP vykazuje kladný zůstatek mezi přijatým pojistným a vyplaceným pojistným plněním od roku 1992 do roku 1997 v celkové výši 2,5 mld. Kč. MF nestanovilo ČP povinnost tyto prostředky zhodnocovat a výnosy účtovat ve prospěch zákonného pojištění.
3. Kontrolou NKÚ bylo provedeno orientační porovnání údajů z Centrálního registru vozidel s údaji ČP, ze kterého vyplynulo, že v roce 1996 nebylo zapláceno držiteli motorových vozidel pojistné ve výši cca 1 mld. Kč. Tato skutečnost má dopad na zvyšování sazeb zákonného pojištění. Navíc při způsobu úhrady pojistného prostřednictvím peněžních ústavů není možné identifikovat platby v případech, kdy není uvedena SPZ vozidla. ČP tak přijímá značnou část plateb, aniž by věděla, za která vozidla bylo pojistné zapláceno. Nemůže proto ani ověřit správnost zaplacené částky podle sazeb stanovených vyhláškou pro jednotlivá vozidla, ani zjistit počet vozidel, za která bylo zapláceno.
4. MV nesplnilo povinnost vydat vyhlášku, podle níž by byla upravena evidence silničních vozidel. Centrální registr vozidel vedený MV nenavazuje na skupiny vozidel uváděné ve vyhlášce MF ČR č. 492/1991 Sb. a není podle něho možné identifikovat vozidla RO, OkÚ a obcí.
5. MF neplatí pojistné za vozidla RO, OkÚ a obcí. Namísto toho hradí škody skutečně způsobené těmito vozidly. V průběhu roku pouze poskytuje ČP zálohy a navíc jejich vyúčtování neověřuje. Tím je výrazně narušen princip solidárnosti v neprospěch ostatních plátců pojistného.
6. Pro zlepšení systematické kontroly zákonného pojištění je nutné zajistit lepší využití Centrálního registru vozidel a sjednocení podmínek pojištění pro všechny účastníky silničního provozu. Tomuto režimu je třeba podrobit i vozidla RO, OkÚ a obcí, za která dosud pojistné placeno není.
7. Kontrola NKÚ prokázala, že ČP nevyužívala dostatečně možností daných právními předpisy k maximalizaci výběru pojistného. To spolu s přebytkem prostředků vybraných v letech 1992 - 1997 opravňuje k závěru, že rozhodnutí o zvyšování sazeb pojistného nebylo dostatečně doloženo a zdůvodněno.